Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (teine koda)

15. september 2015 *

Põllumajandus — Ühine turukorraldus — Puu- ja köögiviljasektor — Tootjaorganisatsioonidele antud riiklik finantsabi — Komisjoni rakendusotsus, mis puudutab Ungari poolt oma tootjaorganisatsioonidele antud riikliku finantsabi hüvitamist liidu poolt — Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikkel 103e — Määruse (EÜ) nr 1580/2007 artikkel 97

Kohtuasjas T-346/12,

Ungari, esindajad: M. Fehér ja K. Szíjjártó, hiljem M. Fehér,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: B. Béres, N. Donnelly ja B. Schima,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 25. mai 2012. aasta otsus K(2012) 3324 tootjaorganisatsioonidele antud riikliku finantsabi kohta,

ÜLDKOHUS (teine koda),

koosseisus: president M. E. Martins Ribeiro, kohtunikud S. Gervasoni ja L. Madise (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik K. Andová,

arvestades kirjalikus menetluses ja 11. novembri 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: ungari.

otsuse

Õiguslik raamistik

Ühise turukorralduse ühtne määrus

1 Nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määruses (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (ELT L 299, lk 1), kehtestatakse riikliku finantsabi üldised põhimõtted, mis puudutavad nii riikliku finantsabi andmist kui ka selle hüvitamist Euroopa Komisjoni poolt.

2 Ühise turukorralduse ühtse määruse artikkel 103b annab tootjaorganisatsioonidele õiguse moodustada rakendusfonde, mida rahastatakse järgmiselt:

„1. Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonid võivad moodustada rakendusfonde. Fondi rahastatakse:

a) tootjaorganisatsioonilt või tema liikmetelt saadavast rahalisest toetusest;

b) [Euroopa Liidu] finantsabist, mida võib anda tootjaorganisatsioonidele.

[…]”

3 Ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103d reguleerib „[liidu] finantsabi” ja sätestab:

„1. [Liidu] finantsabi on võrdne artikli 103b lõike 1 punktis a osutatud rahalise toetuse summaga, kuid mitte suurem kui 50% tegelikest kuludest.

2. [Liidu] finantsabi ülempiir on 4,1% iga tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu väärtusest.

Kõnealust protsendimäära võib suurendada 4,6%-le turustatud toodangu väärtusest, tingimusel et summat, mis ületab 4,1% turustatud toodangu väärtusest, kasutatakse üksnes riskide vältimise ja juhtimise meetmeteks.

[…]”

4 Ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103e reguleerib „riiklikku finantsabi”, mis on ainsana vaidluse esemeks.

5 Enne nõukogu 19. jaanuari 2009. aasta määruse (EÜ) nr 72/2009, milles käsitletakse ühise põllumajanduspoliitika muudatusi, muutes määrusi (EÜ) nr 247/2006, (EÜ) nr 320/2006, (EÜ) nr 1405/2006, (EÜ) nr 1234/2007, (EÜ) nr 3/2008 ja (EÜ) nr 479/2008 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 1883/78, (EMÜ) nr 1254/89, (EMÜ) nr 2247/89, (EMÜ) nr 2055/93, (EÜ) nr 1868/94, (EÜ) nr 2596/97, (EÜ) nr 1182/2005 ja (EÜ) nr 315/2007 (ELT 2009, L 30, lk 1), artikli 4 punktis 29 tehtud muudatust, oli ühise turukorralduse ühtse määruse artikkel 103e nõukogu 14. aprilli 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 361/2008 (ELT L 121, lk 1) muudetud redaktsioonis sätestatud järgmiselt:

„1. Liikmesriikide nendes piirkondades, kus puu- ja köögiviljasektori tootjate organiseerituse tase on eriti madal, võib komisjon lubada liikmesriikidel nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel maksta tootjaorganisatsioonidele riiklikku finantsabi, mis moodustab maksimaalselt 80% artikli 103b lõike 1

punktis a osutatud rahalisest toetusest. Nimetatud finantsabi täiendab rakendusfondi kaudu toimuvat rahastamist. Liikmesriikides, milles tootjaorganisatsioonid turustavad alla 15% puu- ja köögiviljatoodangu väärtusest ning mille puu- ja köögiviljatoodang annab vähemalt 15% nende põllumajanduse kogutoodangust, võib [liit] asjaomase liikmesriigi taotluse põhjal esimeses lõigus nimetatud finantsabi hüvitada.

2. Erandina käesoleva määruse artiklist 180 ei kohaldata asutamislepingu artikleid 87, 88 ja 89 riikliku finantsabi suhtes, mis on lubatud vastavalt lõikele 1.”

6 Määrusega nr 72/2009 viidi eeltoodud lõige 2, mis käsitleb EÜ artiklite 87, 88 ja 89 kohaldamist, üle uude artiklisse 180, mis on sõnastatud järgmiselt:

„Asutamislepingu artikleid 87, 88 ja 89 kohaldatakse käesoleva määruse artikli 1 lõike 1 punktides a–k ja m–u ning artikli 1 lõikes 3 osutatud toodete tootmise ja nendega kauplemise suhtes.

Asutamislepingu artikleid 87, 88 ja 89 ei kohaldata siiski liikmesriikide poolt kooskõlas käesoleva määrusega käesoleva määruse artiklite 44, 45, 46, 47, 48, 102, 102a, 103, 103a, 103b, 103e, 103ga, 104, 105 ja 182 alusel tehtavate maksete suhtes.”

7 Määruse nr 72/2009 põhjenduses 20 on niisugust valikut põhjendatud järgmiselt:

„Õiguskindluse ja lihtsuse huvides on asjakohane selgitada ja ühtlustada sätteid, mille alusel ei kohaldata asutamislepingu artikleid 87, 88 ja 89 maksete suhtes, mida liikmesriigid teevad kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1234/2007 […]. Sellega seoses tuleks kõnealuste määruste sätted, mis muidu kuuluksid või võiksid teatavatel asjaoludel kuuluda asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses riigiabi mõiste alla, jätta riigiabi eeskirjade kohaldamisalast välja. Asjaomased sätted sisaldavad asjakohaseid toetuse andmise tingimusi, et vältida konkurentsi moonutamist.”

8 Ühise turukorralduse ühtse määruse artikkel 103g näeb ette sätted rakenduskavade heakskiitmise kohta:

„1. Rakenduskavade projektid esitatakse pädevatele siseriiklikele ametiasutustele, kes kiidavad need heaks või lükkavad tagasi või nõuavad nende muutmist, et viia need kooskõlla käesoleva alajao sätetega.

2. Tootjaorganisatsioonid edastavad liikmesriigile igal aastal rakendusfondi hinnangulise mahu ja esitavad selleks asjakohased põhjendused, mis põhinevad rakenduskava eelarvel, jooksva aasta kuludel ja võimaluse korral varasemate aastate kuludel ning vajaduse korral järgmise aasta hinnangulistel tootmismahtudel.

3. Liikmesriik teatab tootjaorganisatsioonile või tootjaorganisatsioonide liidule [liidu] finantsabi hinnangulise suuruse, järgides artiklis 103d sätestatud piiranguid.

[…]”

9 Ühise turukorralduse ühtse määruse artikkel 103h sätestab:

„Komisjon võtab vastu käesoleva jao üksikasjalikud rakenduseeskirjad, eelkõige:

[…]

b) artikli 103e lõikes 1 osutatud abi osatähtsust ja hüvitamist käsitlevad eeskirjad;

[…]”.

Määrus nr 1580/2007

10 Komisjoni 21. detsembri 2007. aasta määruses (EÜ) nr 1580/2007, millega kehtestatakse nõukogu määruste (EÜ) nr 2200/96, (EÜ) nr 2201/96 ja (EÜ) nr 1182/2007 rakenduseeskirjad puu- ja köögiviljasektoris (ELT L 350, lk 1), kehtestatakse ühise turukorralduse ühtse määruse rakenduseeskirjad puu- ja köögiviljasektoris ning nähakse iseäranis ette üksikasjalikud rakenduseeskirjad riikliku finantsabi osaliseks hüvitamiseks komisjoni poolt.

11 Määruse nr 1580/2007 artikkel 56 näeb ette tootjaorganisatsioonide poolt rakendusfondide hinnangulise summa asjaomasele liikmesriigile teatamise:

„Tootjaorganisatsioonid esitavad liikmesriigile hiljemalt 15. septembriks järgmise aasta [liidu] panuse arvestuslikud summad ning oma liikmete ja tootjaorganisatsiooni enda rakendusfondidesse makstavad arvestuslikud summad koos rakenduskavade või muudatuste heakskiitmise taotlustega.

Liikmesriigid võivad määrata hilisema kuupäeva kui 15. september.

Rakendusfondide eeldatavad summad arvutatakse rakenduskavade ja turustatud toodangu väärtuse põhjal. Arvutus jaotatakse omakorda riskide vältimise ja juhtimise meetmete ja muude meetmete kuludeks."

12 Määruse nr 1580/2007 artikkel 64 näeb ette rakenduskavade esitamise ja sätestab:

„Tootjaorganisatsioon esitab rakenduskavad heakskiitmiseks selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus on tootjaorganisatsiooni peakontor, hiljemalt rakendamise aastale eelneva aasta 15. septembriks. Liikmesriigid võivad seda kuupäeva siiski edasi lükata."

13 Määruse nr 1580/2007 artikkel 65 reguleerub rakenduskavade heakskiitmist siseriiklike ametiasutuste poolt:

„1. Vajaduse korral pädev riigiasutus:

a) kiidab heaks fondide suuruse ja kavad, mis vastavad määruse (EÜ) nr 1182/2007 ning käesoleva peatüki nõuetele;

b) kiidab rakenduskavad heaks, kui tootjaorganisatsioon nõustub teatavate muudatustega või

c) lükkab kavad või kavade osa tagasi.

2. Pädev riigiasutus teeb kavade ja fondidega seotud otsused hiljemalt nende esitamise aasta 15. detsembril.

Liikmesriigid teatavad oma otsuse tootjaorganisatsioonidele hiljemalt 15. detsembriks.

Nõuetekohaselt põhjendatud kaalutlustel võib pädev riiklik asutus võtta rakenduskavasid ja -fonde käsitleva otsuse vastu hiljemalt taotluse esitamise kuupäevale järgnevaks 20. jaanuariks. Heakskiitvas otsuses võib sätestada, et kulud on abikõlblikud alates taotluse esitamisele järgneva aasta 1. jaanuarist."

14 Komisjoni 19. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1327/2008, millega muudetakse määrust nr 1580/2007 (ELT L 345, lk 24), artikli 1 punktis 8 on 2009. aasta kohta siiski nähtud ette erisätted. Need sätted on sõnastatud järgmiselt:

„8) Artiklile 152 lisatakse järgmised lõiked:

„9. Erandina käesoleva määruse artikli 65 lõike 2 kolmandast lõigust võivad liikmesriigid nõuetekohaselt põhjendatud kaalutlustel teha otsuse 2009. aasta rakenduskavade ja -fondide kohta hiljemalt 1. märtsil 2009. Heakskiitvas otsuses võib sätestada, et kulud on abikõlblikud alates 1. jaanuarist 2009."

[…]"

15 Määruse nr 1580/2007 artikkel 99 reguleerib rakenduskavadega seoses liikmesriikidelt nõutava teabe esitamist. Täpsemalt on selle artikli lõikes 2 sätestatud, et „[l]iikmesriigid teatavad hiljemalt 31. jaanuariks komisjonile konkreetsel aastal kõikide rakenduskavade jaoks heaks kiidetud rakendusfondi", et „[t]eates esitatakse nii rakendusfondi kogusumma kui ka selle rakendusfondi [liidu] poolse rahastamise kogusumma" ning et „[n]eed arvud jaotatakse omakorda riskide vältimise ja juhtimise meetmeteks ja muudeks meetmeteks".

16 Määruse nr 1580/2007 artikkel 67 reguleerib jooksva aasta rakenduskavade muudatusi:

„1. Liikmesriigid võivad lubada jooksva aasta rakenduskavadesse muudatuste tegemist nende poolt määratud tingimustel.

2. Pädev riigiasutus võib jooksval aastal lubada tootjaorganisatsioonidel:

a) rakendada oma rakenduskavasid üksnes osaliselt;

b) muuta rakenduskava sisu, sealhulgas vajadusel pikendada selle kestust kuni viie aastani;

c) suurendada rakendusfondi suurust kuni 25% ulatuses ja vähendada seda liikmesriikide poolt kindlaksmääratava protsendi võrra algselt heakskiidetud suurusest, tingimusel, et rakenduskava üldeesmärgid säilivad. Liikmesriigid võivad seda protsendimäära suurendada tootjaorganisatsioonide ühinemise korral vastavalt artikli 31 lõikele 1 ning artikli 94a kohaldamisel.

3. Liikmesriigid määravad kindlaks tingimused, mille kohaselt võib jooksva aasta rakenduskavasid muuta pädeva riigiasutuse eelneva nõusolekuta. Kõnealused muudatused vastavad abi saamise tingimustele üksnes siis, kui tootjaorganisatsioon teatab nendest viivitamata pädevale asutusele."

17 Määruse nr 1580/2007 III jaotise IV peatükk sisaldab muu hulgas järgmisi erisätteid riikliku finantsabi kohta.

18 Määruse nr 1580/2007 artiklis 93 on täpsustatud ühise turukorralduse ühtse määruse artiklis 103e ette nähtud tingimust, mis puudutab tootjate organiseerituse „eriti madalat" taset teatavas piirkonnas, mis õigustab riikliku finantsabi andmist:

„[Ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103e] kohaldamisel käsitatakse liikmesriigi piirkonnas tootjate organiseerituse taset eriti madalana juhul, kui iga viimase kolme aasta jooksul, mille kohta andmed on kättesaadavad, on tootjaorganisatsioonid, tootjaorganisatsioonide liidud ning tootjarühmad turustanud vähem kui 20% puu- ja köögiviljatoodangu keskmisest väärtusest."

19 Määruse nr 1580/2007, mida on muudetud komisjoni 23. juuni 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 590/2008, millega muudetakse määrust nr 1580/2007 ning sätestatakse erandid sellest määrusest (ELT L 163, lk 24), artiklis 94 on sätestatud tingimused riikliku finantsabi loa andmiseks komisjoni poolt:

„1. Liikmesriigid esitavad määruse (EÜ) nr 1182/2007 artikli 11 lõike 1 kohase igal asjaomasel aastal rakendatavatele rakenduskavadele riikliku rahalise toetuse andmise loa taotluse komisjonile igal aastal hiljemalt sama aasta 31. jaanuariks.

Taotlusele lisatakse tõendid selle kohta, et tootjate organiseerituse tase asjaomases liikmesriigi piirkonnas on eriti madal, nagu see on määratletud käesoleva määruse artiklis 93, ning andmed asjaomaste organisatsioonide, asjaomase abi suuruse ning [ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103e] lõike 1 punkti a kohase tootjaorganisatsioonilt saadava rahalise toetuse suuruse kohta.

2. Komisjon kiidab taotluse heaks või lükkab tagasi kolme kuu jooksul alates selle esitamisest. Kui komisjon selle tähtaja jooksul ei vasta, käsitatakse taotlust heakskiidetuna."

20 Määruse nr 1580/2007 artikkel 94a, mis viidi sisse määrusega nr 590/2008, sätestab:

„Tootjaorganisatsioon, kes soovib taotleda riiklikku rahalist toetust, peab vajaduse korral muutma oma rakenduskava vastavalt artiklile 67."

21 Määruse nr 1580/2007 artiklis 96 on määratud kindlaks Euroopa Liidu poolt tagasi makstava riikliku finantsabi maksimaalne protsent:

„[Liit] maksab tagasi 60% tootjaorganisatsioonile antud riiklikust finantsabist."

22 Määruse nr 1580/2007 artiklis 97, mida on muudetud määrusega nr 590/2008, on sätestatud riikliku finantsabi tagasimaksmise kord ja selles on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid taotlevad heakskiidetud ja tootjaorganisatsioonidele tegelikult makstud riikliku rahalise toetuse [liidu] poolt tagasi maksmist hiljemalt rakenduskava rakendamisele järgneva teise aasta 1. jaanuariks.

Taotlusele lisatakse tõendid selle kohta, et viimasest neljast aastast kolme jooksul on olnud täidetud määruse (EÜ) nr 1182/2007 artikli 11 lõike 1 teises lõigus sätestatud tingimused, ning andmed asjaomaste organisatsioonide ja tegelikult saadud rahalise toetuse suuruse kohta ning rakendusfondi kirjeldus, kus on eraldi välja toodud toetuse kogusumma ning [liidu] panus, liikmesriikide panus (riiklik rahaline toetus) ning tootjaorganisatsioonide ja liikmete panus.

2. Komisjon teeb otsuse taotluse heakskiitmise või tagasilükkamise kohta.

3. Kui abi tagasimaksmine [liidu] poolt on heaks kiidetud, deklareeritakse abikõlblikud kulud komisjoni määruse (EÜ) nr 883/2006 artiklis 5 sätestatud korra kohaselt komisjonile."

Rakendusmäärus nr 543/2011

23 Komisjon võttis 7. juunil 2011 vastu rakendusmääruse (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse ühise turukorralduse ühtse määruse üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga (ELT L 157, lk 1).

24 Selle määrusega tunnistatakse määrus nr 1580/2007 kehtetuks. Määruse nr 1580/2007 eeskujul nähakse selle määrusega ette ühise turukorralduse ühtse määruse üksikasjalikud rakenduseeskirjad puu- ja köögiviljasektoris.

25 Nii nagu määrus nr 1580/2007, loob rakendusmäärus nr 543/2011 aluse „heakskiidetud ja tegelikult makstud rahalise toetuse" hüvitamiseks liidu poolt (rakendusmääruse nr 543/2011 artikli 95 lõige 1 ja määruse nr 1580/2007 artikli 97 lõige 1). Rakendusmääruse artikli 95 lõikes 2 on täpsustatud, et „[hüvitamise] taotlus lükatakse tagasi, kui riikliku finantsabi lubamise ja hüvitamise eeskirju ei ole järgitud".

Vaidluse taust

26 15. septembril 2008 esitasid Ungari finantsabi soovivad tootjaorganisatsioonid taotlused oma rakenduskavade heakskiitmiseks Vidékfejletési Minisztériumile (Ungari maaelu arengu ministeerium, edaspidi „VM").

27 15. novembril 2008 tegid nad teatavaks oma hinnangud rakenduskavade rahastamiseks mõeldud rakendusfondide kohta. Need kavad ja hinnangud kiideti riigi tasandil heaks 2009. aasta jaanuari keskel ja märtsi alguses.

28 VM esitas 30. jaanuari 2009. aasta kirjas komisjonile vastavalt määruse nr 1580/2007 artiklile 94 loataotluse riikliku finantsabi andmiseks 29-le tootjaorganisatsioonile, kes olid kehtestanud rakenduskavad, mis kiideti heaks 2009. aastal. VM märkis, et riiklik finantsabi eeldatav summa peaks olema maksimaalselt 3 487 518 eurot.

29 VM tegi 11. märtsi 2009. aasta kirjas oma eelmise 30. jaanuari 2009. aasta kirja parandusi. VM väitis, et tema käsutuses on hinnangud rakendusfondide kohta üksnes 30. jaanuari 2009. aasta seisuga, samas kui tal olid olemas andmed, mis olid vahepeal heakskiidu saanud rakenduskavade ja -fondide alusel lõplikult kinnitatud. VM tegi selles kirjas abisaajate piirkondade osas muudatusi ning uuteks riikliku finantsabi saajateks määrati ida- ja läänepiirkonnad. VM märkis, et tal on kavas anda riiklikku finantsabi 27-le tootjaorganisatsioonile idapiirkonnas ja kolmele tootjaorganisatsioonile läänepiirkonnas. Ta kordas oma eelmises kirjas öeldut, et makstava riikliku finantsabi eeldatav summa ei tohiks kokku olla maksimaalselt suurem kui 3 487 518 eurot. VM jagas oma kirja lisas kõnealused andmed kaheks, näidates esiteks tootjaorganisatsiooni rahalise toetuse heakskiidetud summa ja teiseks rakendusfondide heakskiidetud summa. Ta märkis nende arvude selgituseks kirjas järgmist: „Rakendusfondide üksikasjaolud andmed on esitatud lisas. Oleme kiitnud tootjaorganisatsioonide rahalise toetamise raames heaks võimalikust riiklikust abist rahastatavad summad."

30 Pärast 11. märtsi 2009. aasta kirja võttis komisjon Ungari ametiasutustega telefoni teel ühendust, et saada täpsemaid andmeid riikliku finantsabi teatatud summa kohta, ja palus esitada abi jaotuse tootjaorganisatsiooni kaupa.

31 VM esitas need andmed 12. märtsi 2009. aasta e-kirjas (edaspidi „teatatud abisummad"). VM märkis, et tegemist on üksnes hinnangutega antava riikliku finantsabi kohta, mille puhul lähtutakse eeldusest, et riigieelarves on olemas 3,5 miljonit eurot asjakohaste meetmete rahastamiseks. VM täpsustas, et praegusel hetkel ei ole riikliku finantsabi andmiseks olemasolevate riigieelarvevahendite kohta tehtud ühtegi otsust.

32 3. aprilli 2009. aasta kirjas (edaspidi „loa andmise kiri") andis komisjon VM-ile teada, et asjaomastes piirkondades (läänepiirkond ja idapiirkond) peab tootjate organiseerituse tase olema kvalifitseeritud eriti madalana, et kavandatud riigiabi ei ületa 80% liikmete või tootjaorganisatsioonide osalusest, mis on riikliku finantsabi andmise loas esitatud, ning et komisjonil ei ole muid märkusi, kuna asjaomastele tootjaorganisatsioonidele riikliku finantsabi andmise loataotlus on nõuetekohaselt põhjendatud.

33 VM esitas 7. detsembri 2010. aasta kirjas komisjonile taotluse 2009. aastal idapiirkonnas tegelikult makstud riikliku finantsabi osaliseks hüvitamiseks liidu poolt. VM märkis oma taotluses, et ta maksis 2009. aastal idapiirkonna tootjatele riiklikku finantsabi summas 891 847 925 Ungari forintit (s.o 3,2 miljonit eurot) ja palus selle summa liidu poolt 60% ulatuses (s.o 535 108 755 Ungari forintit ehk 1,9 miljonit eurot) hüvitada.

34 Komisjon palus 27. juuni 2011. aasta kirjas VM-il esitada talle täiendavad andmed ja lisas oma kirjale kuus täidetavat tabelit, mis sisaldasid muu hulgas tootjaorganisatsiooni kaupa andmeid, tuues välja erinevused komisjonile loataotluses teatatud riikliku finantsabi summade ja tegelikult makstud riikliku finantsabi summade vahel.

35 VM edastas palutud andmed 30. juuni 2011. aasta e-kirjas.

36 Komisjon küsis 21. novembri 2011. aasta e-kirjas VM-ilt, miks on 2009. aasta loataotluses märgitud riikliku finantsabi summa ja tegelikult makstud finantsabi summa erinevad, kuna esimesena nimetatud summa on teatud tootjaorganisatsioonide puhul tegelikult makstud summast väiksem.

37 VM märkis 29. novembri 2011. aasta e-kirjas eelneva kohta vastuseks, et teatatud riikliku finantsabi summade ja tegelikult makstud riikliku finantsabi summade vaheline erinevus tuleneb asjaolust, et loataotluses esitatud andmete aluseks olid 2008. aasta novembris tootjaorganisatsioonide antud hinnangud. VM rõhutas, et tootjaorganisatsioonidel oli võimalik teha oma rakenduskavadesse aasta jooksul muudatusi, eelkõige juhul, kui tegelikud tulud ületavad antud hinnanguid. VM ütles siinkohal selgituseks, et enamikul juhtudel oli liikmete osalus rakendusfondides määratud kindla protsendina tuludest ja seega võis liikmete tegelik osalus erineda hinnangulisest osalusest, mis tootjaorganisatsioonid olid eelneval aastal VM-ile esitanud. VM märkis, et riiklik finantsabi kiideti heaks ja maksti välja vastavalt tegelikule osalusele kuni 80% ulatuses, mida võeti siiski arvesse kõikidel juhtudel.

38 Komisjon märkis 9. märtsi 2012. aasta kirjas, et ta kavatseb hüvitada riikliku finantsabi raames tootjaorganisatsioonide makstud summa osaliselt nende summade ulatuses, millest Ungari teatas loataotluses, mille komisjon oli 3. aprilli 2009. aasta kirjas rahuldanud. Komisjon täpsustas, et antud riiklik finantsabi, mis neid summasid ületab, ei ole hõlmatud riigiabi käsitlevate eeskirjade kohaldamise erandiga, mis on sätestatud ühise turukorralduse ühtse määruse artiklis 180. Komisjon tegi selle põhjal järelduse, et tootjaorganisatsioonidele makstud summasid, mis ületavad iga tootjaorganisatsiooni puhul teatatud ja komisjoni poolt heaks kiidetud summad, võib pidada ebaseaduslikuks abiks, mille kokkusobivust siseturuga tuleb hinnata ELTL artiklite 107 ja 108 alusel. Komisjon tuletas sellega seoses meelde, et ta võib nõuda ebaseadusliku abi tagastamist.

39 16. aprilli 2012. aasta e-kirjas märkis VM, et ta ei ole nõus komisjoni otsusega määrata hüvitatava abi määr loataotluses teatavaks tehtud riikliku finantsabi summade alusel. VM viitas asjaolule, et tootjaorganisatsioonidele oli jäetud võimalus teha jooksva aasta kohta rakenduskavasse ja liikmete osamaksete summadesse muudatusi. Seetõttu võis rahaliste toetuste tegelik summa erineda sellest summast, mille liikmesriik oli tootjaorganisatsioonide hinnangutele tuginedes komisjonile loataotluses edastanud. VM meenutas, et ühise turukorralduse ühtne määrus ei seo riikliku finantsabi andmist tootjaorganisatsioonide edastatud andmetele tuginedes teatatud abisummaga, vaid 80% ülempiiriga liikmete või tootjaorganisatsioonide rahalisest osalusest. Seda ülempiiri ei ole loa andmise kirja sisu arvestades ületatud, kuivõrd kirjas anti luba riikliku finantsabi andmiseks, mitte riikliku finantsabi konkreetse summa andmiseks (seda abisummat ei ole näidatud ka otsuses). VM palus komisjonil oma seisukohta muuta ning rahuldada esiteks VM-i taotluse tegelikult makstud abi, mis ületab teatatud abi, osaliseks hüvitamiseks ja vabastada ta antud abi ja riigiabi eeskirjade kokkusobivuse hindamisest.

40 20. aprillil 2012 konsulteeris komisjon Brüsselis (Belgia) ekspertidega.

41 Komisjon võttis 25. mail 2012 vastavalt põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusele vastu otsuse C(2012) 3324 tootjaorganisatsioonidele antud riikliku finantsabi kohta (edaspidi „vaidlustatud otsus").

42 Komisjon märkis eelkõige ühise turukorralduse ühtse määruse artiklile 103e tuginedes vaidlustatud otsuse preambuli:

— põhjenduses 13, et „[v]astavalt rakendusmääruse nr 543/2011 artikli 95 lõikele 2 lükatakse taotlus tagasi, kui riikliku finantsabi lubamise ja hüvitamise eeskirju ei ole järgitud";

— põhjenduses 14, et „[r]iikliku finantsabi summad, mis Ungari teatavatele tootjaorganisatsioonidele 2009. aastal kehtestatud rakenduskavade osas maksis, olid loataotluses märgitud ja komisjoni heakskiidetud summadest suuremad", et „[n]eed summad ei ole hüvitatavad osas, milles need ületavad komisjoni heakskiidetud summasid", ning et „tootjaorganisatsioonidele loataotluses deklareeritud määras makstud summade osas on hüvitamise taotlus siiski vastuvõetav";

— põhjenduses 15, et „[s]eega tuleb hüvitada osaliselt Ungari poolt oma tootjaorganisatsioonidele antud riiklik finantsabi kuni 60% ulatuses loataotluses teatatud summadest iga 2009. aastal kehtestatud rakenduskava osas".

43 Komisjon tegi vaidlustatud otsuse artiklis 1 järelduse:

„Liit hüvitab riikliku finantsabi, mille Ungari oma tootjaorganisatsioonidele 2009. aastal kehtestatud rakenduskavade osas tegelikult maksis, 1 190 927 euro ulatuses vastavalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103e lõikele 1."

44 Ungari alaline esindus Euroopa Liidu juures sai otsuse kätte 29. mail 2012.

Menetlus ja poolte nõuded

45 Ungari esitas 1. augustil 2012 Üldkohtu kantseleisse hagiavalduse.

46 Ungari palub Üldkohtul:

— tühistada vaidlustatud otsus;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

47 Komisjon palub Üldkohtul:

— jätta hagi rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja Ungarilt.

Õiguslik käsitlus

48 Ungari esitab sisuliselt kaks väidet, millest esimese puudutab ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103e ja määruse nr 1580/2007 artikli 97 *ultra vires* kohaldamist ja teine määruse nr 1580/2007 artikli 97 kohaldamisel tehtud hindamisviga.

Esimene väide, mis puudutab ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103e ja määruse nr 1580/2007 artikli 97 ultra vires *kohaldamist*

49 Ungari esimene väide jaguneb kaheks osaks.

50 Ungari väidab väite esimeses osas, et komisjon ei võinud ilma talle selleks volituse andva õigusliku aluseta kehtestada riikliku finantsabi ülemmääraks iga tootjaorganisatsiooni puhul teatatud riikliku finantsabi summasid.

51 Ungari lisab väite teises osas, et kuna komisjon piiras omapoolset hüvitamist teatatud abisummadega, rikkus komisjon sätteid, mille kohaselt on liidupoolse hüvitamise raames võimalik võtta arvesse riikliku finantsabi muutumist eelarveaasta jooksul.

Esimese väite esimene osa, mis puudutab sellise õigusliku aluse puudumist, mis lubab komisjonil piirata liidupoolset hüvitamist teatatud abisummadega

52 Ungari väidab esimese võimalusena, et komisjoni otsusel siduda hüvitatav summa teatatud abisummadega puudub igasugune õiguslik alus.

53 Esiteks tugineb Ungari ühise turukorralduse ühtse määruse artiklile 103e. Sellega seoses märgib Ungari ühelt poolt, et selle sätte kohaselt on riikliku finantsabi ainsaks ülempiiriks summa, mis ei või ületada 80% tootjaorganisatsiooni enda liikmete poolt rakendusfondi makstud rahalisest toetusest. Seega ei ole selles artiklis ette nähtud ülempiir seotud nende abisummadega 80% ulatuses, millest on abi lubamise menetluses teatatud.

54 Teisalt märgib Ungari, et ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103e kohaselt piirdub komisjoni poolt riikliku finantsabi lubamine üksnes hindamisega, kas ühise turukorralduse ühtse määruse artiklis 103e esitatud tingimused on täidetud, nimelt esiteks, et asjaomases piirkonnas on tootjate organiseerituse tase eriti madal, ja teiseks, et riiklik finantsabi, mida soovitakse anda, ei ületa 80% liikmete või tootjaorganisatsioonide enda rahalisest osalusest rakendusfondis. Kui need tingimused on täidetud, peab komisjon andma loa riikliku finantsabi andmiseks. Selline luba ei tähenda siiski ühe konkreetse summa või konkreetsete summade kindlaksmääramist, vaid üksnes abi andmist.

55 Teiseks lisab Ungari, et sellist tõlgendust kinnitab ka määruse nr 1580/2007 artikli 94 lõige 2, mille kohaselt on komisjonil üksnes võimalus riikliku finantsabi andmise loa taotlus „heaks [kiita] või […] tagasi [lükata]”, ilma et tal oleks selle artikli kohaselt lubatud summa ülempiiri kehtestada. Ungari märgib siinjuures, et liikmesriigid taotlevad riikliku finantsabi andmise luba, mitte aga luba tegeliku abisumma kohta.

56 Kolmandaks teeb Ungari selle põhjal järelduse, et liidupoolne hüvitamine ei saa olla seotud teatatud abisummadega. Niipea kui riiklik finantsabi on antud, peab komisjon hüvitama määruse nr 1580/2007 artikli 97 lõike 1 tähenduses „tegelikult makstud” summad 60% ulatuses riiklikust finantsabist.

57 Neljandaks lisab Ungari repliigi staadiumis muu hulgas, et hüvitamise taotlemise ajal kehtinud määruse nr 1580/2007 artikli 94 ungarikeelne versioon nägi ette, et tehakse teatavaks riikliku finantsabi osakaal (seoses ülemmääraga 80%), mitte aga riikliku finantsabi summa, mis omakorda kinnitab, et liidupoolne hüvitamine on seotud ülemmäära 80% järgimisega, mitte kavandatud abi deklareeritud summaga.

58 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale tuleb liidu õiguse sätte tõlgendamisel arvestada mitte üksnes selle sõnastust, vaid ka konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osaks säte on (vt kohtuotsused, 7.6.2005, VEMW jt, C-17/03, EKL, EU:C:2005:362, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 26.10.2010, Saksamaa *vs.* komisjon, T-236/07, EKL, EU:T:2010:451, punkt 44 ja

seal viidatud kohtupraktika). Seega tuleb arvesse võtta liidu õigusnormide eesmärki, et anda neile tõlgendus, mis tagab nende täieliku kasuliku mõju (kohtuotsus, 13.7.2004, komisjon *vs.* nõukogu, C-27/04, EKL, EU:C:2004:436, punkt 74).

59 Järelikult selleks, et vastata Ungari argumendile, mille kohaselt puudub vaidlustatud otsusel igasugune õiguslik alus, tuleb vastavalt punktis 58 viidatud kohtupraktikale hinnata esiteks, kas ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103e ning määruse nr 1580/2007 artiklite 94 ja 97 sõnastus võis anda komisjonile õiguse piirata hüvitamist teatatud abisummadega, ja teiseks, kas Ungari antud tõlgendus eelnimetatud õigusnormidele on kooskõlas nendes normides taotletud eesmärkidega.

60 Ühise turukorralduse ühtse määruse artikkel 103e annab komisjonile hindamisruumi otsustamaks, kas lubada liikmesriikidel anda abikõlblikele tootjaorganisatsioonidele riiklikku finantsabi. Selles artiklis on sätestatud, et „komisjon [võib] lubada liikmesriikidel nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel maksta tootjaorganisatsioonidele riiklikku finantsabi".

61 Abi andmisel ette nähtud hindamisruum, millele viitab tegusõna „võib" kasutamine, esineb liidupoolse hüvitamise staadiumis, mis on käesolevas kohtuasjas kõne all. Nii on ühise turukorralduse ühtse määruse artiklis 103e sätestatud, et „[liit] võib […] asjaomase liikmesriigi taotluse põhjal […] finantsabi hüvitada".

62 Liidupoolse hüvitamise üksikasjalike eeskirjadega seoses volitab Euroopa Liidu Nõukogu vastavalt ühise turukorralduse ühtse määruse artiklile 103h komisjoni võtma vastu „hüvitamist käsitlevad eeskirjad".

63 Puu- ja köögiviljasektoris kehtestas komisjon asjaomased eeskirjad määruses nr 1580/2007, mille artikli 97 lõikes 1 on sätestatud, et „[l]iikmesriigid taotlevad heakskiidetud ja […] tegelikult makstud riikliku finantsabi [liidu] poolt tagasimaksmist […]".

64 Määruse nr 1580/2007 artikli 97 lõikes 1 sätestatud „heakskiidetud abi" sisu on määratud kindlaks sama määruse artikli 94, mis reguleerub riikliku finantsabi andmise luba, lõike 1 teises lõigus. Nimetatud artikkel sätestab, et „[t]aotlusele lisatakse tõendid [muu hulgas] abi suuruse […] kohta".

65 Seega tuleneb määruse nr 1580/2007 artikli 94 lõike 1 teise lõigu sõnastusest ja iseäranis sõna „suurus" kasutamisest, et „heakskiidetud abi" hõlmab tingimata riikliku finantsabi deklareeritud summat.

66 Vastupidi Ungari poolt väidetule peetakse riikliku finantsabi heakskiitmise all silmas iga riiklikku finantsabi saava tootjaorganisatsiooni kohta teatatud summade, mitte riikliku finantsabi kogusumma (kõik tootjaorganisatsioonid kokku) heakskiitmist. Nimelt ei või ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103e sõnastuse kohaselt abi ületada 80% asjaomase tootjaorganisatsiooni rahalistest toetustest, mis tähendab, et vastavalt määruse nr 1580/2007 artikli 94 lõikele 1 kontrollitakse abi suurust ja 80% ülempiirist kinnipidamist iga tootjaorganisatsiooni puhul eraldi ning seega puudutab komisjoni luba abi, mis on tootjaorganisatsiooni kaupa jaotatud.

67 Eeltoodust tuleneb, et komisjonil oli nii ühise turukorralduse ühtse määruse artiklist 103e kui ka määruse nr 1580/2007 artikli 97 lõikest 1 tulenevalt õiguslik alus piirata liidupoolset hüvitamist määruse nr 1580/2007 artiklis 94 sätestatud loa andmise menetluses teatatud abisummadega.

68 Sellist järeldust, mis tuleneb õigusnormide grammatilisest tõlgendusest, ei kummuta Ungari esitatud argumendid.

69 Esiteks ei saa ühise turukorralduse ühtse määruse artiklit 103e tõlgendada nii, et komisjon on sisuliselt kohustatud hüvitama igasuguse abi, mis jääb liikmete või tootjaorganisatsiooni enda osaluse 80% ülempiirist allapoole, olenemata kõnealuse abi suurusest, juhul kui tootjate organiseerituse tase asjaomases piirkonnas on „eriti madal".

70 Ungari tõlgendus, mille kohaselt oleks liikmesriigil ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103e alusel õigus maksta varem teatatud summast hiljem suurem summa ja saada seejärel teatamata jäänud summa eest hüvitist, jätaks riikliku finantsabi menetluse ilma selle kasulikust mõjust (vt analoogia alusel kohtuotsus, 4.10.2001, Itaalia *vs.* komisjon, C-403/99, EKL, EU:C:2001:507, punkt 28) ja muudaks selle tulemusetuks (vt analoogia alusel kohtuostus, 10.4.2014, Maatschap T. van Oosterom en A. van Oosterom-Boelhouwer, C-485/12, EKL, EU:C:2014:250, punkt 61). Sellega seoses tuleb asuda seisukohale, nagu väidab komisjon, et kui liidu seadusandja oleks soovinud liikmesriigid vabastada abi lubamise ametlikust menetlusest, mis eeldab tingimata teatatud summade hindamist, oleks ta saanud kasutada sarnast menetlust, nagu on ette nähtud ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 182 lõikes 6, mille kohaselt on liikmesriikidel teatud eeltingimuste täitmisel lubatud anda riigiabi tootjatele, kes ei ole tunnustatud organisatsiooni liikmed.

71 Lisaks ei oleks niisugune tõlgendus kooskõlas riikliku finantsabi riigiabi eeskirjade alusel hindamise eesmärgiga, kuna selle tõlgenduse kohaselt oleks komisjon kohustatud hüvitama summad, mida ei oleks saanud teatatud summadest suuremas ulatuses maksmise tõttu heaks kiita ja pidada ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103e ja määruse nr 1580/2007 artikli 97 alusel antud loaga hõlmatuks. Tuleb meenutada, et ühise turukorralduse ühtse määruse artiklis 103e sätestatud riiklik finantsabi on sama määruse artikli 180 kohaselt riigiabi käsitlevate aluslepingu sätetest tehtav erand, mis on määruse nr 72/2009 põhjenduse 20 kontekstis lubatud vaid juhul, kui „asjaomased sätted sisaldavad asjakohaseid toetuse andmise tingimusi, et vältida konkurentsi moonutamist", mistõttu on põhjendatud kõnealuse abi andmise võimaluse kitsas tõlgendamine (vt analoogia alusel kohtuotsus, 27.21985, Itaalia *vs.* komisjon, 56/83, EKL, EU:C:1985:85, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).

72 Järelikult jätaks Ungari pakutud tõlgendus, mille kohaselt on komisjon kohustatud hüvitama igasuguse abi, mis jääb 80% ülempiirist allapoole, abi suurusest olenemata, ilma et komisjon saaks kasutada hindamisruumi, mis talle on ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103e alusel loa andmise etapis antud, kasulikust mõjust ilma ka ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 180 koostoimes määruse nr 72/2009 põhjendusega 20 ning sellega taotletavad eesmärgid seoses konkurentsipoliitika ja eelkõige riigiabi kontrollimisega.

73 Teiseks, osas, milles Ungari tugineb repliigi staadiumis määruse nr 1580/2007 artikli 94 ungarikeelsele versioonile riikliku finantsabi loa taotlemise ajal kehtinud redaktsioonis, et kinnitada oma tõlgendust, mille kohaselt on liidupoolne hüvitamine seotud ülemmäära 80% järgimisega, mitte kavandatud abi deklareeritud summaga, tuleb meenutada, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikale, mida komisjon oma menetlusdokumentides meenutas, tuleb juhul, kui liidu õigusakti eri keeleversioonides on lahknevusi, asjaomast sätet tõlgendada lähtuvalt selle õigusakti üldisest ülesehitusest ja eesmärkidest, mille osa see säte on (vt kohtuotsused 19.4.2007, Profisa, C-63/06, EKL, EU:C:2007:233, punkt 14 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 15.12.2011, Møller, C-585/10, EKL, EU:C:2011:847, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

74 Kohtupraktikast ilmneb veel, et liidu õigusnormide ühetaolise tõlgendamise vajadus välistab selle, et kahtluse korral käsitletakse õigusnormi teksti isoleeritult, ja nõuab, et seda tõlgendataks ja kohaldataks teiste ametlike keelte versioone arvestades (vt kohtuotsused 17.10.1996, Lubella, C-64/95, EKL, EU:C:1996:388, punkt 17 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 31.1.2008, Federación de Cooperativas Agrarias de la Comunidad Valenciana/OCVV – Nador Cott Protection (Nadorcott), T-95/06, EKL, EU:T:2008:25, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).

75 Käesolevas asjas ei väida Ungari, et teiste ametlike keelte versioonides ei mainita kohustust teha kavandatud abi summad teatavaks, mis nii ka ei ole.

76 Sellega seoses tuleb tõdeda, nagu meenutab komisjon, et kõikides riikliku finantsabi lubamise etapis komisjonile saadetud kirjades tegi Ungari teatavaks kavandatud abi summa.

77 Kõigepealt oli kavandatud riikliku finantsabi summa esitatud 30. jaanuari 2009. aasta kirjas ja hiljem 11. märtsi 2009. aasta kirjas üldjoontes ning seejärel esitati see 12. märtsil 2009 pärast komisjoni selget nõudmist tootjaorganisatsiooni kaupa jaotatuna.

78 Ungari ei saa seega põhjendatult väita, et riikliku finantsabi loa taotlemise ajal kehtinud määruse nr 1580/2007 artikli 94 ungarikeelset redaktsiooni ei saa tõlgendada nii, et see nägi ette riikliku finantsabi summa teatamise.

79 Igal juhul tuleb märkida, et ungarikeelne sõna „összeg” (summa) lisati määruse nr 1580/2007 ungarikeelsesse versiooni pärast loa andmise kirja, kui 28. mail 2009 avaldati komisjoni 27. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 441/2007, millega muudeti määrust nr 1580/2007 (ELT L 129, lk 10).

80 Eeltoodut arvestades leidis komisjon seega õigesti, et tal on õiguslik alus seostada liidu poolt hüvitatav summa riikliku finantsabi lubamise menetluses teatavaks tehtud summadega.

81 Viimaseks tuleb tõdeda, et komisjon viitab oma menetlusdokumentides määrusele nr 1580/2007, mitte rakendusmäärusele nr 543/2011, kuigi ta peab vaidlustatud otsuses silmas just viimast.

82 Rakendusmäärus nr 543/2011, eelkõige selle artikkel 95 sätestab hüvitamise materiaalõigusnormid, mis ei ole tagasiulatuvalt kohaldatavad hüvitamise taotlemise ajal valitsenud õiguslikule olukorrale (vt analoogia alusel kohtuotsus, 12.11..1981, Meridionale Industria Salumi jt, 212/80–217/80, EKL, EU:C:1981:270, punkt 9).

83 Tuleb tõdeda, et rakendusmäärus nr 543/2011 ei näe ette selle tagasiulatuvat kohaldamist hüvitamise taotlustele, mis on esitatud varem kehtinud määruse alusel (vt analoogia alusel kohtuotsused, 29.1.1985, Gesamthochschule Duisburg, 234/83, EKL, EU:C:1985:30, punkt 20; 15.7.1993, GruSa Fleisch, C-34/92, EKL, EU:C:1993:317, punkt 22, ja 24.9.2002, Falck ja Acciaierie di Bolzano *vs.* komisjon, C-74/00 P ja C-75/00 P, EKL, EU:C:2002:524, punkt 119).

84 Neil asjaoludel on pooled õigesti viidanud oma menetlusdokumentides määrusele nr 1580/2007.

85 Sellega seoses tuleb asuda seisukohale, et kuna mõlemad määrused taotlevad samu eesmärke ja näevad liidupoolse hüvitamise aluste kohta ette samad eeskirjad (vt eespool punkt 25), siis asjaolu, et komisjon pidas vaidlustatud otsuses määruse nr 1580/2007 asemel silmas rakendusmäärust nr 543/2011, ei mõjuta vaidlustatud otsuse õiguspärasust, kuna lõpptulemus jääb ikka samaks sõltumata sellest, millist määrust arvesse võeti (vt analoogia alusel kohtuotsused, 5.6.1996, Günzler Aluminium *vs.* komisjon, T-75/95, EKL, EU:T:1996:74, punkt 55, ja 27.2.1997, FFSA jt *vs.* komisjon, T-106/95, EKL, EU:T:1997:23, punkt 199).

86 Seega tuleb esimese väite esimene osa, mis puudutab sellise õigusliku aluse puudumist, mille alusel saab komisjon seostada temapoolse hüvitamise summadega, mis on loa andmise menetluses teatavaks tehtud, tagasi lükata.

Esimese väite teine osa, mis puudutab selliste sätete rikkumist, mis lubavad võtta arvesse riikliku finantsabi summa muutumist eelarveaasta jooksul

– Määruse nr 1580/2007 artiklite 67 ja 94a rikkumine

87 Ungari väidab, et määruse nr 1580/2007 artiklid 67 ja 94a annavad tootjaorganisatsioonidele võimaluse aasta jooksul rakendusfondide suurust muuta. Ungari leiab, et komisjon ei või seega kehtestada lõplikku piirangut tema poolt antavale hüvitisele, mis on seotud loa andmise menetluses teatavaks tehtud summadega, ilma et ta rikuks määruse nr 1580/2007 artikleid 67 ja 94a.

88 Mis puudutab kõigepealt määruse nr 1580/2007 artiklit 67, mis annab muu hulgas tootjaorganisatsioonidele võimaluse „suurendada rakendusfondi suurust kuni 25% ulatuses […] algselt heakskiidetud suurusest”, siis tuleb tõdeda, et see säte ei ole kohaldatav ühise turukorralduse ühtse määruse artiklis 103e ette nähtud riiklikule finantsabile.

89 Nimelt, nagu komisjoni väidab, on ühise turukorralduse ühtse määruse artiklis 103e sätestatud, et riiklik finantsabi „täiendab rakendusfondi”, mis tähendab, et rakendusfondi hilisem võimalik suurenemine, mis on ette nähtud määruse nr 1580/2007 artiklis 67, ei too kaasa riikliku finantsabi vastavas ulatuses suurenemist.

90 Sellist erinevust nende abikavade vahel näitab määruse nr 1580/2007 ülesehitus.

91 Nimelt sisaldab määruse nr 1580/2007 III jaotis esiteks II peatükki „Rakendusfondid ja -kavad”, mille alla kuulub artikkel 67 ja mis hõlmab sätteid liidu finantsabi kohta, ning teiseks IV peatükki „Riiklik finantsabi”, mille alla kuuluvad artiklid 96 ja 97 riikliku finantsabi hüvitamise kohta.

92 Mis puudutab seejärel määruse nr 1580/2007 artiklit 94a, millele tugineb Ungari ja mis sätestab, et „[t]ootjaorganisatsioon, kes soovib taotleda riiklikku rahalist toetust, peab vajaduse korral muutma oma rakenduskava vastavalt artiklile 67”, tuleb tõdeda, et ka see säte ei ole käesolevas asjas kohaldatav.

93 Nimelt tuleneb määruse nr 1580/2007 artikli 94a sõnastusest, et selles ei ole silmas peetud käesolevat olukorda, kus riikliku finantsabi summa on komisjoni poolt heaks kiidetud ja hiljem on seda summat suurendatud, vaid silmas on peetud rakenduskava sisu, mida enne siseriikliku ametiasutuse poolt heakskiitmist muudetakse.

94 Seega tuleb jätta kõrvale Ungari esitatud argument määruse nr 1580/2007 artiklite 67 ja 94a rikkumise tuvastamiseks.

– Ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103d ning määruse nr 1580/2007 artiklite 53 ja 99 rikkumine

95 Ungari väidab, et riikliku finantsabi hüvitamist reguleerivaid sätteid tuleks tõlgendada vastavalt liidu finantsabi reguleerivatele sätetele (eelkõige ühise turukorralduse ühtse määruse artikkel 103d ja määruse nr 1580/2007 artikkel 99), mille kohaselt on lubatud abi kohandada turustatud toodangu väärtuse alusel.

96 Esiteks ei ole aga ühise turukorralduse ühtse määruse artiklis 103d sätestatud liidu finantsabi lubamise menetlust komisjonis, nagu on ette nähtud ühise turukorralduse ühtse määruse artiklis 103e.

97 Teiseks on ühise turukorralduse ühtse määruse artiklis 103d sätestatud, et liidu finantsabi on võrdne „tegelikult makstud” rahalise toetuse summaga, samas kui määruse nr 1580/2007 artikli 97 lõike 1 kohaselt on liidupoolse hüvitamise aluseks „heakskiidetud ja […] tegelikult makstud” riiklik finantsabi.

98 Seega tuleb Ungari argument tagasi lükata.

99 Järelikult tuleb eeltoodut arvestades sedastada, et eespool mainitud sätetega – nii riiklikku finantsabi kui ka liidu finantsabi käsitlevate sätetega – ei ole vastuolus see, kui komisjon annab loa Ungari taotletud hüvitamiseks üksnes teatatud ja tootjaorganisatsioonidele tegelikult makstud summade ulatuses.

100 Niisiis tuleb nii esimese väite teine osa, mis puudutab selliste sätete rikkumist, mis lubavad võtta arvesse abisumma muutumist eelarveaasta jooksul, ja seega esimene väide tervikuna tagasi lükata.

Teine väide, mis puudutab määruse nr 1580/2007 artikli 97 kohaldamisel tehtud hindamisviga

101 Ungari leiab, et isegi oletada, et komisjonil oli vastavalt määruse nr 1580/2007 artikli 97 lõikele 1 õigus piirata hüvitamist teatatud abisummadega, oleks ta saanud nii toimida vaid siis, kui ta oleks need summad loa andmise kirjas eelnevalt heaks kiitnud, mida ta aga ei teinud.

102 Ungari väidab selle väite põhjendamiseks esiteks, et komisjon ei maini loa andmise kirjas selgelt ühtegi abisummat erinevalt praktikast, mida võib täheldada turustusaastate 2010 ja 2011 osas komisjoni hilisemates otsustes, kus komisjon viitab antud abi kogusummale.

103 Teiseks väidab Ungari, et loa andmise kirja näol ei olnud tegemist selge heakskiitmise otsusega määruse nr 1580/2007 artikli 94 lõike 2 tähenduses ja üksnes niisuguse otsusega on vastastikkuse põhimõttel võimalik teatatud abisummad vaikimisi heaks kiita.

104 Kolmandaks ei olnud komisjonil Ungari väitel õigus kiita abisummasid heaks, lähtudes andmetest, mis olid esitatud üksnes hinnangutena.

105 Neljandaks leiab Ungari, et kui komisjon võiks kehtestada riikliku finantsabi hüvitamise ülempiiriks abisummad, mida ei ole loa andmise otsuses mainitud, siis „tekitaks see õiguskindluse põhimõtte seisukohalt probleeme”.

106 Tuleb meenutada, et komisjon leidis vaidlustatud otsuse põhjenduses 14, et „[r]iikliku finantsabi summad, mis Ungari teatavatele tootjaorganisatsioonidele 2009. aastal kehtestatud rakenduskavade osas maksis, olid loataotluses märgitud ja komisjoni heakskiidetud summadest suuremad”. Ta tegi selle põhjal järelduse, et „[n]eed summad ei ole hüvitatavad osas, milles need ületavad komisjoni heakskiidetud summasid”, erinevalt summadest, mida maksti tootjaorganisatsioonidele loataotluses deklareeritud määras. Komisjon otsustas ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103e alusel piirata hüvitamist viimati mainitud summadega.

107 Seega ilmneb vaidlustatud otsusest, et komisjon piiras hüvitamiseks kõlblikud summad loa andmise menetluses teatatud summadega, kuna ta leidis, et teatatud abisummadest suuremas ulatuses makstud summad ei ole määruse nr 1580/2007 artikli 97 lõike 1 tähenduses „heakskiidetud” summad.

108 Niisiis tuleb käesolevas asjas teha kindlaks, kas komisjon võis õigustatult piirata hüvitamiseks kõlblikke summasid, leides, et teatatud abisummadest suuremas ulatuses makstud summad ei ole vastavalt määruse nr 1580/2007 artikli 97 lõikele 1 loa andmise kirjas „heakskiidetud”, võttes eelkõige arvesse, et kõnealuses kirjas ei mainita selgelt teatatud abisummasid ja see ei sisalda – vähemalt sõnaselget – viidet nende summade „heakskiitmise” kohta.

109 Sellega seoses tuleb esiteks tõdeda, et ükski ühise turukorralduse ühtse määruse ega määruse nr 1580/2007 säte ei kohusta komisjoni loa andmise otsuses konkreetselt mainima teatatud abisummat. Lisaks tuleneb ühise turukorralduse ühtse määruse artiklist 103h, et komisjon on pädev kehtestama „hüvitamise üksikasjalikud rakenduseeskirjad”. Seega ei kohusta sellise nõude puudumisel ükski säte sõnaselgelt mainima teatud abisummasid loa andmise kirjas.

110 Teiseks, nagu eespool punktides 63–66 märgitud, tuleneb määruse nr 1580/2007 artikli 97 lõikest 1, et riikliku finantsabi liidupoolse hüvitamise aluseks on „heakskiidetud ja […] tegelikult makstud riiklik finantsabi”. „Heakskiidetud” riiklik finantsabi hõlmab tingimata tootjaorganisatsiooni kaupa jaotatud summat, mis on vastavalt määruse nr 1580/2007 artikli 94 lõike 1 teisele lõigule abi lubamiseks esitatud. Teatatud abisummadele loa andmise otsuses selge viite puudumisega ei saa seega kaasneda piirangu puudumine abisummadele, mida ei või maksta rohkem kui 80% ulatuses, kuivõrd abi maksmise loa andmisel võetakse need summad vastavalt määruse nr 1580/2007 artikli 97 lõike 1 teisele lõigule arvesse.

111 Kolmandaks tuleb märkida, et komisjon andis oma nõusoleku teatatud abi andmiseks alles pärast seda, kui tema nõudmise järel esitati talle 12. märtsi 2009. aasta kirjas tootjaorganisatsiooni kaupa jaotatud riikliku finantsabi summa (vt analoogia alusel kohtuotsus, 16.12.2010, Kahla Thüringen Porzellan *vs.* komisjon, C-537/08 P, EKL, EU:C:2010:769, punkt 45). Seega kiitis komisjon tootjaorganisatsiooni kaupa jaotatud riikliku finantsabi summa, millele ta hüvitamise otsustamisel tugines, heaks loa andmise menetluses, võttes arvesse Ungari edastatud teabe sisu (vt analoogia alusel kohtumäärus, 22.3.2012, Itaalia *vs.* komisjon, C-200/11 P, EU:C:2012:165, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).

112 Neljandaks mainitakse loa andmise kirjas sõnaselgelt „asjaomase abi suurust", mis on määruse nr 1580/2007 artikli 94 lõike 1 teise lõigu kohaselt üks loa andmisel arvesse võetav asjaolu, ning kirjas märgitakse, et abi on „nõuetekohaselt põhjendatud". Seega ei saanud Ungari olla põhjendatult mitteteadlik, et teatatud abisummad olid komisjoni poolt määruse nr 1580/2007 artikli 97 lõike 1 mõttes heaks kiidetud ja komisjon tugines hüvitamisel nendele summadele.

113 Neil asjaoludel ja eespool esitatud põhjustel, mis puudutavad eelkõige määruse nr 1580/2007 artikli 97 ülesehitust, Ungari edastatud teabe sisu ja loa andmise kirja sisu, ei saa väita, et komisjon tegi hindamisvea, mis toob kaasa vaidlustatud otsuse tühistamise. Nimelt tuleb eespool punktides 109–112 märgitud põhjustel asuda seisukohale, et loa andmise kirjas kiideti heaks teatatud abisummad – s.o tootjaorganisatsiooni kaupa jaotatud summa, mille komisjon palus esitada ja mis saadi kätte 12. märsi 2009. aasta kirjas –, mitte neist summadest suuremas ulatuses makstud summad.

114 Ungari esitatud argumendid seda järeldust ei kummuta.

115 Esiteks ei ole tähtsust asjaolul, et hilisemates loa andmise otsustes komisjon muutis oma praktikat, täpsustades teatatud riikliku finantsabi kogusumma. Siinjuures tuleb märkida, et summa, mis võeti hüvitatavate summadena arvesse, oli riikliku finantsabi summa, mis oli jaotatud abisaajate tootjaorganisatsioonide kaupa (vt eespool punkt 66).

116 Teiseks, vastates Ungari argumendile, et loa andmise kirja näol ei olnud tegemist selge heakskiitmise otsusega määruse nr 1580/2007 artikli 94 lõike 2 tähenduses ja üksnes niisuguse otsusega on vastastikkuse põhimõttel võimalik teatatud abisummad vaikimisi heaks kiita, piisab tõdemusest, et kui komisjoni vaikimine võib tähendada abisummade vaikimisi heakskiitmist määruse nr 1580/2007 artikli 94 lõike 2 tähenduses, siis seda enam kehtib see loa andmise kirja puhul, kus viidatakse selgelt „asjaomase abi suurusele" ja taotluse „nõuetekohasele põhjendatusele". Lisaks tuleb märkida, et määruse nr 1580/2007 artikli 94 lõige 2, millele Ungari tugineb, sätestab, et „[k]omisjon kiidab taotluse heaks või lükkab tagasi", mis näitab, et abi heakskiitmine puudutab tingimata ja seega vaikimisi taotluse sisu, mis hõlmab tingimata sama artikli lõikes 1 osutatud taotletud „abi suurust".

117 Kolmandaks, mis puudutab Ungari esitatud summade hinnangulisust, mille tõttu ei olnud komisjonil võimalik neid summasid heaks kiita, siis näib, et hinnangute edastamine on loa andmise menetlusele omane, kuna riiklik finantsabi sõltub liikmete panusest rakendusfondi. Asjaomane panus sõltub liikmete põllumajandustoodangust, mis on teada alles aasta lõpus. Seetõttu ei takista teatatud summade hinnangulisus komisjonil keeldumast hüvitada summasid, mis ületavad teatatud summad, seda enam, et niisugused hinnangud peavad olema ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103e kohaselt nõuetekohaselt põhjendatud. Seega ei keela hinnanguliste summade esitamine komisjonil käsitleda neid summasid teatatud abi lubamise alusena ja ühe elemendina tema nõusolekust sellise loa andmiseks.

118 Neljandaks, Ungari argument, et kui komisjon võiks kehtestada riikliku finantsabi hüvitamise ülempiiriks abisummad, mida ei ole loa andmise otsuses mainitud, siis „tekitaks see õiguskindluse põhimõtte seisukohalt probleeme", ei ole faktiliselt ega õiguslikult põhjendatud.

119 Iseäranis ei ole Ungari täpsustanud, kes on õiguskindluse põhimõtte väidetava rikkumise ohver (kas liikmesriik või abisaajad tootjaorganisatsioonid).

120 Sellekohase täpsustuse puudumisel tuleb tõdeda, et väidetav rikkumine puudutab esmajärjekorras Ungarit, kes on käesoleva kohtuasja pool.

121 Nagu komisjon rõhutab, kuna summad, mis komisjon loa andmise kirjas arvesse võttis, esitasid Ungari ametiasutused ise, ei saanud õiguskindluse põhimõtet riivata asjaolu, et need summad olid riikliku finantsabi andmise loa, hiljem selle abi hüvitamise aluseks. Nimelt ei saanud Ungari olla põhjendatult mitteteadlik, et tootjaorganisatsiooni kaupa jaotatud summad, mis esitati komisjoni selgel nõudmisel, olid loa andmise aluseks (vt eespool punkt 112).

122 Seega ei saa loa andmise kirjas sõnaselge viite puudumist Ungari teatatud maksimumsummadele tõlgendada nii, et komisjon ei võta riikliku finantsabi loa andmise ja hüvitamise aluseks teatatud abisummasid.

123 Neil asjaoludel tuleb teine väide, mis puudutab määruse nr 1580/2007 artikli 97 kohaldamisel tehtud hindamisviga, tagasi lükata.

124 Kuna kumbki väide ei ole põhjendatud, tuleb hagi täies ulatuses rahuldamata jätta.

Kohtukulud

125 Üldkohtu kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Ungari on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb Ungari kohtukulud jätta tema enda kanda ja mõista temalt vastavalt komisjoni nõudele välja komisjoni kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (teine koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Jätta Ungari kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.

Martins Ribeiro Gervasoni Madise

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 15. septembril 2015 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Õiguslik raamistik 2

Ühise turukorralduse ühtne määrus 2

Määrus nr 1580/2007 4

Rakendusmäärus nr 543/2011 6

Vaidluse taust 7

Menetlus ja poolte nõuded 9

Õiguslik käsitlus 9

Esimene väide, mis puudutab ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103e ja määruse nr 1580/2007 artikli 97 ultra vires kohaldamist 10

Esimese väite esimene osa, mis puudutab sellise õigusliku aluse puudumist, mis lubab komisjonil piirata liidupoolset hüvitamist teatatud abisummadega 10

Esimese väite teine osa, mis puudutab selliste sätete rikkumist, mis lubavad võtta arvesse riikliku finantsabi summa muutumist eelarveaasta jooksul 13

– Määruse nr 1580/2007 artiklite 67 ja 94a rikkumine 13

– Ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 103d ning määruse nr 1580/2007 artiklite 53 ja 99 rikkumine 14

Teine väide, mis puudutab määruse nr 1580/2007 artikli 97 kohaldamisel tehtud hindamisviga 15

Kohtukulud 17